

ELABORACIÓ DEL DOCUMENT MARC PER A LA RECUPERACIÓ DELS TORRENTS DE VALLS

Xavier Tanco Serra

Durant molts anys la ciutat de Valls ha viscut d'esquena als seus torrents. Tot i així, han estat una constant les demandes per recuperar-los dels ciutadans i entitats, sempre sensibles a aquests entorns.

Actualment, en un nou model on el gaudi i el respecte cap a la natura són part important en la nostra societat, tots els esforços encaminats cap a la revalorització d'aquests entorns lligats a l'aigua són positius. Per fi l'establiment d'unes mesures de protecció i gestió ens permetran conèixer aquests espais, respectar-los i valorar-los en els seus diferents vessants, tant ecològics i culturals com històrics.

Els diversos torrents que emmarquen la nostra població són el torrent del Catllar, la rasa de Fontscaldes, el del Puig, el de la Xamora i el del Sant Pou. Tots aboquen les seves aigües al riu Francolí.

Des dels temps de les primeres cartografies i plànols de Valls, podem observar com la població s'ubicà en els espais que queden entre els torrents. S'establiren a les seves proximitats hortes i camps de conreu i, fins i tot, diversos molins que avui en dia són només runes. Els avis recorden com, en temps més recents, un cop perderen el seu ús tradicional, alguna d'aquestes construccions va fer la funció de depuradora. Així es desviaven les aigües residuals a les seves bases de captació i s'aprofitaven els residus assecats com a adob per als conreus.

Els torrents s'utilitzaren també com a zones d'esbarjo i lleure, on els vallencs es reunien vora les fonts o a l'ombra dels arbres.

Més recentment, s'iniciaren algunes actuacions encaminades a l'arranjament d'alguns punts que havien quedat força abandonats. Així, els anys 1992-93, davant la sol·licitud de l'Ajuntament de Valls, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca subvencionà algunes obres per a la neteja i manteniment d'alguns trams de torrent.

Posteriorment es creà la Comissió de Torrents, iniciativa popular encaminada a la revalorització i recuperació dels torrents, i s'iniciaren un seguit d'accions des

Es creà la Comissió dels Torrents, una iniciativa popular encaminada a la revalorització i recuperació dels torrents. (Foto cedida per l'autor)

del consistori municipal en col·laboració amb estaments d'àmbit autonòmic com l'Agència Catalana de l'Aigua.

L'empresa Estepa Blanca executà de forma periòdica alguns treballs de manteniment de la vegetació autòctona i eliminació d'espècies vegetals invasores, principalment la canya. Entre els dies 23 i 30 d'abril del 2003 es dugué a terme, per part de la mateixa entitat, la primera exposició sobre els Torrents de Valls al pati de Sant Roc.

Per fi, a finals de novembre del 2005, el Ple de l'Ajuntament aprovà la creació del Consell de Participació Ciutadana per al Desenvolupament dels Projectes de Regeneració dels Torrents de Valls, amb la finalitat de crear un document marc per dur a terme el Pla Especial dels Torrents de Valls.

La creació d'aquest nou document, primer pas cap al desenvolupament del Pla Especial dels Torrents de Valls, permetrà per fi obrir de nou aquests espais als ciutadans.

Tots hauríem de ser conscients del gran valor ecològic i patrimonial que representen els nostres torrents.

En l'aspecte ambiental, cal remarcar que ens trobem amb uns espais fluvials força ben conservats. L'extensa xarxa que creen els recs, les fonts, les mines i rases que conformen els torrents ha permès que en molts trams la vegetació i la fauna s'hagin pogut desenvolupar perfectament en relació als seus requeriments ambientals. També l'acció de l'home hi ha contribuït amb els conreus, com el de l'avellaner i els horts.

Espècies de flora com la vinca, el canyís, els oms i els til·lers, donen cabuda a una gran quantitat de fauna. Podem observar des de tortugues de rierol fins a ocells—com el blauet o el rossinyol— o mamífers com teixons i guilles.

Per tot això estem convençuts que els torrents de Valls són un excel·lent entorn per recuperar que permetran, al mateix temps que el lleure, el coneixement d'un patrimoni de gran valor històric i ambiental.